

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.10.1988, sp. zn. 4 Cz 61/88, ECLI:CZ:NS:1988:4.CZ.61.1988.1

Číslo: 56/1991

Právní věta: U právního úkonu darování nemovitostí dárkyní, která má uloženu platební povinnost vůči věřiteli vysokou peněžní částku, pro niž je vůči ní navržen i soudní výkon rozhodnutí, musí státní notářství posoudit i z uvedeného hlediska, zda se právní úkon darování nepříčí zájmům společnosti (§ 39 o. z.)

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.10.1988

Spisová značka: 4 Cz 61/88

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Registrace smlouvy, Řízení před státním notářstvím, Smlouva darovací, Výkon rozhodnutí

Předpisy: 95/1963 Sb. § 64 99/1963 Sb. § 335 40/1964 Sb. § 39
§ 407

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 56

U právního úkonu darování nemovitostí dárkyní, která má uloženu platební povinnost vůči věřiteli vysokou peněžní částku, pro niž je vůči ní navržen i soudní výkon rozhodnutí, musí státní notářství posoudit i z uvedeného hlediska, zda se právní úkon darování nepříčí zájmům společnosti (§ 39 o. z.)

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 31. 10. 1988, [4 Cz 61/88](#))

Státní notářství pro Prahu 9 sepsalo formou notářského zápisu darovací smlouvu, podle níž I. D. darovala manželům B. a K. Š. polovinu rodinného domku čp. 1996 a zahradu parc. č. 2125/1 v H. P.

Státní notářství pro Prahu 9 tuto smlouvu svým rozhodnutím potom registrovalo.

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČR, tak, že uvedeným rozhodnutím státního notářství o registraci smlouvy byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Na státní notářství pro Prahu 9 došel 8. 12. 1986 přípis bývalého manžela dárkyně I. D., v němž bylo uvedeno, že je veden soudní výkon rozhodnutí proti dárkyni I. D. pro částku 144 897,50 Kčs, kterou má zaplatit oprávněnému J. D. na vyrovnání jeho pohledávky z důvodu vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví. Upozorňoval, že dárkyně I. D. zamýšlí převést nemovitosti, které získala při vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví, aby znemožnila úhradu shora uvedené částky.

Státní notářství k obsahu tohoto dopisu nepřihlíželo. Takto však postupovalo v rozporu s ustanovením § 4 odst. 1 not. ř., které ukládá, aby se při rozhodování i při ostatní činnosti vycházelo ze skutečného stavu, aby se dbalo o určitost právních vztahů a o předcházení sporům. Státní notářství se přes uvedené písemné upozornění vůbec nezabývalo tím, zda se dárkyně darováním nechce vyhnout povinnosti uhradit bývalému manželovi dluh.

Státní notářství v řízení o registraci smlouvy nedbalo ustanovení § 63 odst. 1 not. ř., které mu ukládá přezkoumat platnost smlouvy, jejíž registrace byla navržena, zejména zda svým obsahem nebo účelem neodporuje zákonu nebo jej neobchází anebo se nepřičí zájmům společnosti. V důvodové zprávě k zákonu č. 40/1964 Sb. (k občanskému zákoníku) se k ustanovení o neplatnosti právních úkonů uvádělo, že osnova nepřevzala ustanovení předchozího občanského zákoníku o tzv. odporovatelnosti právních úkonů. Pokud by šlo o úkony učiněné v úmyslu vyhnout se splnění povinnosti vůči společnosti nebo vůči jinému občanovi nebo o úkony, jimiž má být někdo neoprávněně zvýhodněn nebo znevýhodněn, při nichž aplikace dřívějších předpisů o odporovatelnosti přicházela nejčastěji v úvahu, uvádělo se v citované důvodové zprávě, že je třeba považovat tyto úkony za neplatné, neboť se přičí zájmům společnosti.

Jestliže by se tedy ukázalo pravdivé tvrzení obsažené v dopise bývalého manžela dárkyně, že k daru dochází proto, aby se bývalá manželka vyhnula povinnosti uhradit dluh ve výši 144 897,50 Kčs svému bývalému manželovi, pak bude nutno posoudit darování se zřetelem k ustanovení § 39 o. z. a vyvodit z toho důsledky i v rozhodnutí o registraci.

Jestliže státní notářství se v řízení o registraci smlouvy ze shora uvedených hledisek věcí nezabývalo a porušilo zákon v ustanovení § 4 odst. 1, § 63 odst. 1, § 64 odst. 1 not. ř. a § 39 o. z.

Proto bylo uvedené rozhodnutí státního notářství zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.